

FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

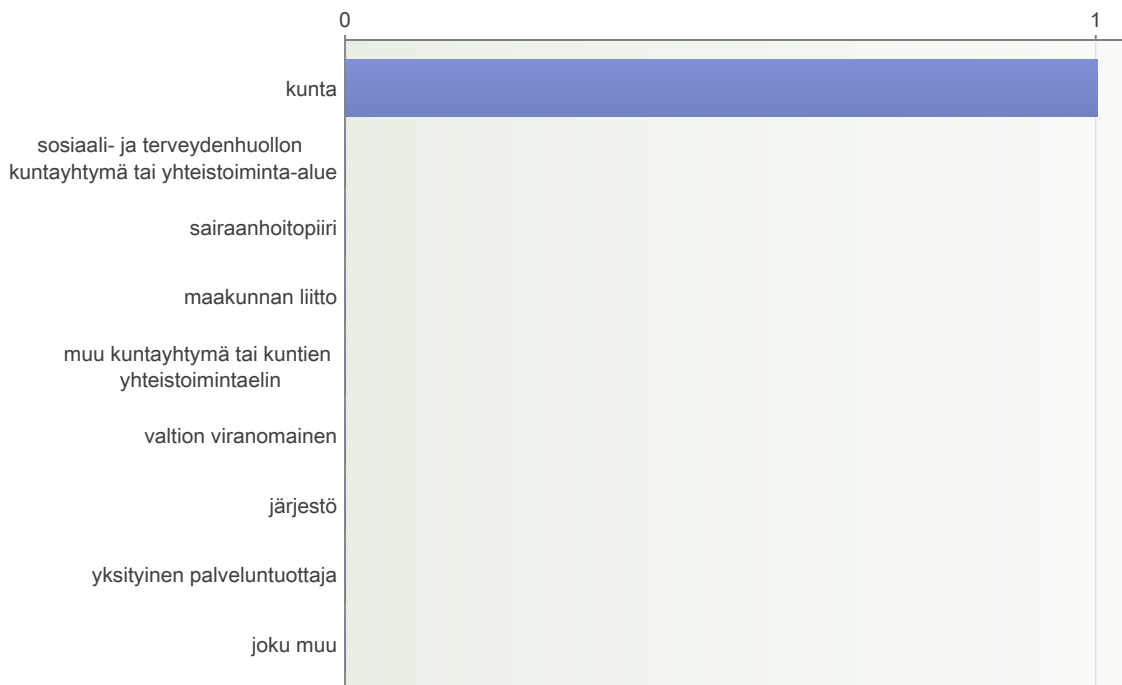
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Parkanon kaupunki	Sanna-Maija Kormanen	Jari Heiniluoma, jari.heiniluoma@parkano.fi, 044 7865201	4.12.2017	Kaupunginhallitus

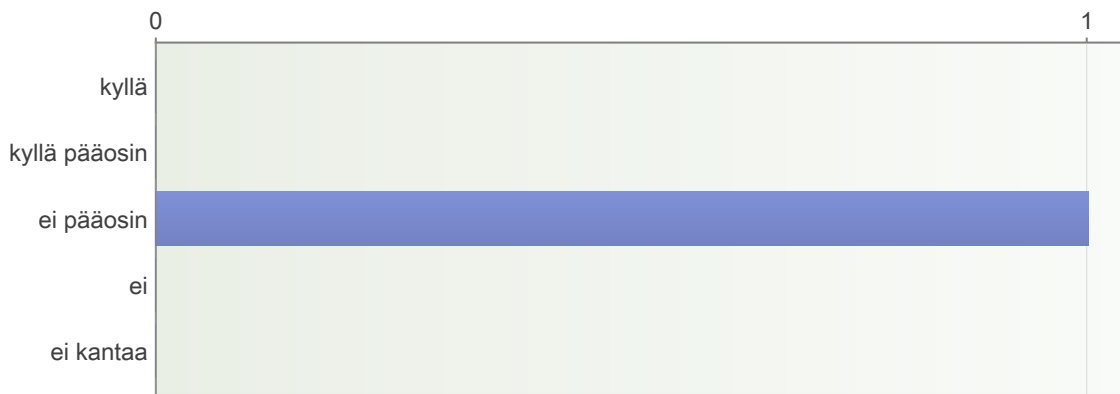
2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

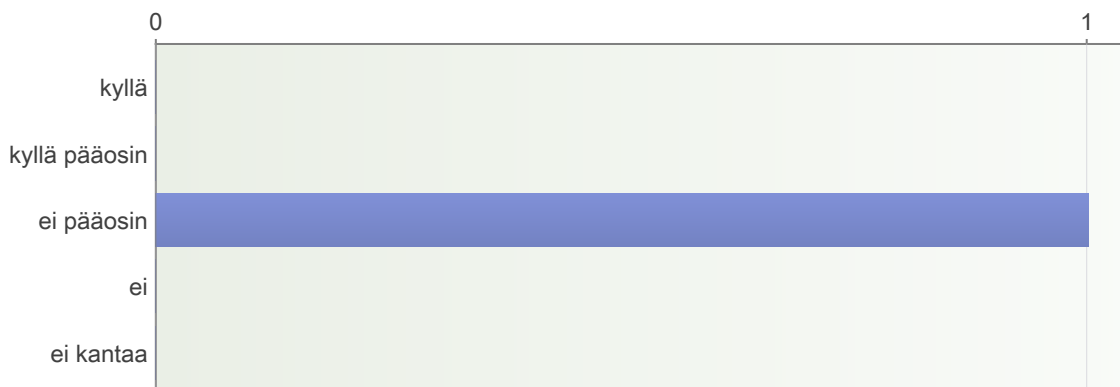
- Valinnanvapautta voidaan sinällään pitää myönteisenä asiana. Valinnanvapauden lisääminen ei sellaisenaan kavenna väestön terveys- ja hyvinvointieroja. Terveys- ja hyvinvointieroja edistävät parhaiten palvelujen oikea kohdentuminen ja niiden vaikutus.

Reuna-alueille ei välttämättä synny toimivia markkinoita monituottaja mallin toteutumiseksi. Asiakkaiden kyky tehdä valintoja ja käyttää valinnanvapautta ei myöskään ole kaikilla samanlainen.

Monituottajamalli aiheuttaa haasteen palvelujen yhteensovittamiselle. Paljon palveluja käyttävillä korostuu riittävän tuen ja avuntarjoaminen. Ehdotuksen mukaan sosiaali- ja terveyskeskukset tarjoavat vain kapeaa sosiaalihuollon neuvontaa ja ohjausta. Tämä voi johtaa siihen, että sosiaalisesti heikommassa asemassa olevien asiakkaiden terveys- ja hyvinvointierot kasvavat entisestään.

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

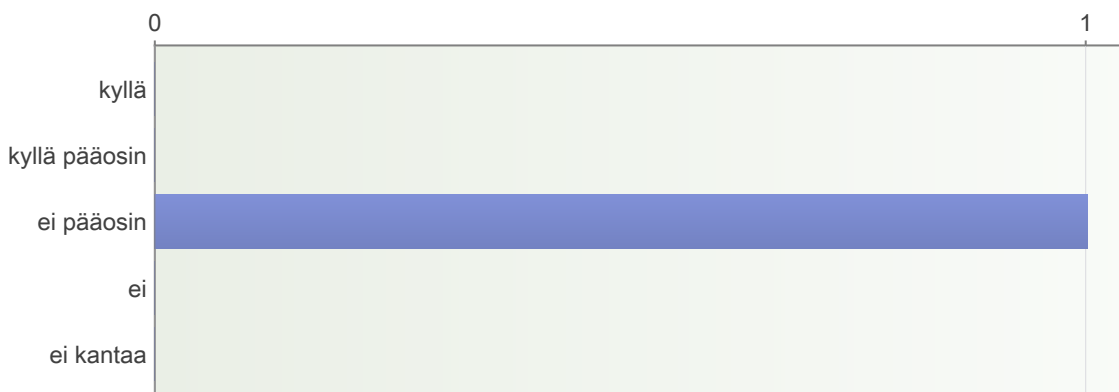
- Asiakkaan valinnanvapaus ehdotuksen mukaan koostuu niin sanotuista suoran valinnan palveluista, maakunnan liikelaitoksen valinnasta sekä asiakassetelillä ja henkilökohtaisella budjetilla saatavista palveluista.

Valintaan kykenevien asiakkaiden vaikutusmahdollisuudet omiin palveluihinsa lisääntyvät valinnanvapausmahdollisuuksien kasvaessa.

Suoran valinnan palvelut koskevat pääosin suun terveydenhuollon palveluita ja terveydenhuoltolain mukaisia palveluita. Sosiaalihuollon palvelut ovat kokonaan suoran valinnan ulkopuolella. Jos kyseeseen tulee asiakasseteli, valinnanvapaus koskee asiakassetelillä annettavan palveluntuottajan valintaa. Heikon toimintakyvyn asiakkaat tulevat tarvitsemaan valintojen tekemiseen runsaasti ohjausta ja neuvontaa.

7. 3.Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

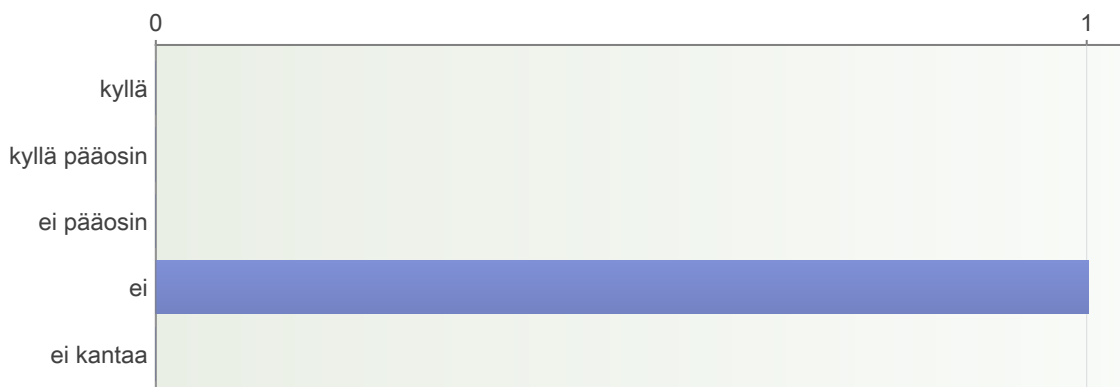
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ehdotetun valinnanvapausjärjestelmän kokonaisuus on asiakkaalle haasteellinen. Asiakkaan mahdollisuuksiin hakeutua omaan tilanteeseen sopivaan palveluun vaikuttaa käytettävissä olevat tiedot palveluvalikoimasta ja palveluntuottajista.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1

10. Vapaamuotoiset huomiot.

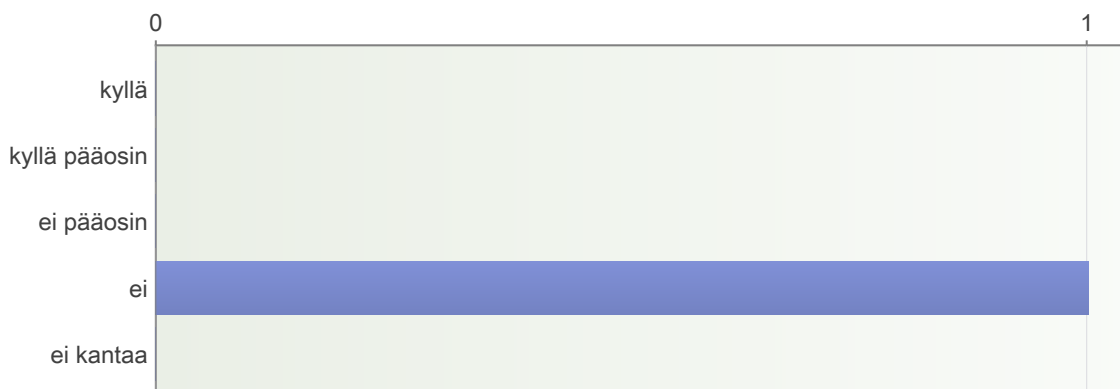
Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapausluonnoksen 36 §:n mukaisesti maakunnan ja maakunnan liikelaitoksen vastuulla on palvelujen yhteensovittaminen. Ehdotuksessa ei tuoda riittävästi esiin, miten käytännössä yhteensovittaminen toteutetaan. Oleellista on, että asiakkaan palvelutarpeita arvioidaan kokonaisuutena, mikä edellyttää toimivia tietojärjestelmiä.

Ehdotuksen 5 §:ssä säädetään asiakassuunnitelmasta. Asiakassuunnitelman on tarkoitus olla laaja-alaisesti palveluja käyttäville väline yhteen sovitettujen palvelujen turvaamisessa. Maakunta vastaa esityksen mukaan kokonaisvaltaisen palvelutarpeen arvioinnin perusteella laadittavasta asiakassuunnitelmasta, mutta myös sote-keskus voi osallistua sen laatimiseen. Ehdotusluonnoksen mukaisen asiakassuunnitelman laadinta ei vaikuta selkeältä toimintamallilta palvelujen yhteensovittamisessa.

11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1

12. Vapaamuotoiset huomiot.

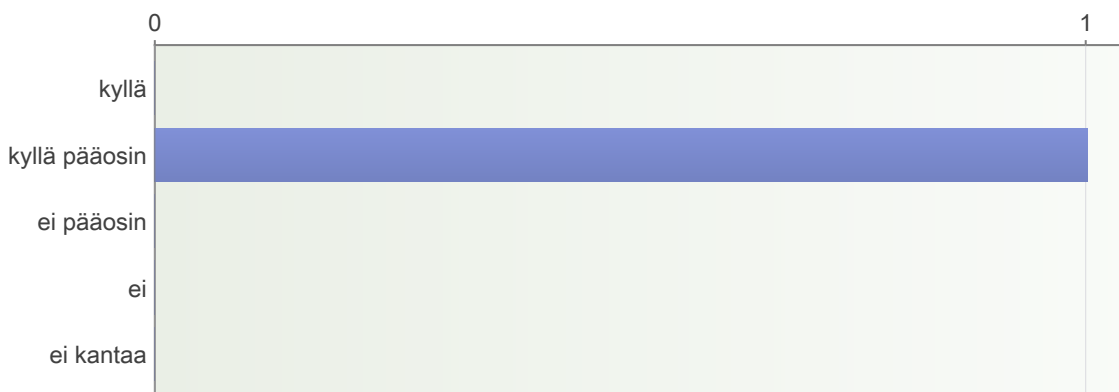
Vastaajien määrä: 1

- Palveluja yhdistetään asiakkaan tarpeiden perusteella. Toimivassa palveluintegraatiossa asiakas saa palvelunsa oikea-aikaisesti ja saumattomasti. Tuottajatason integraatio jää toteutumatta sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen välillä että perus- ja erityistason palvelujen välillä. Sosiaalihuollon palvelut etäännyvät terveydenhuollon palveluista, koska niitä ei tarjota sote-keskuksissa. Sosiaali- ja terveyspalvelut näyttävät pirstoutuvan nykyisestä. Tämä tulee vaikeuttamaan heikommassa asemassa olevien asiakkaiden oikea-aikaista hoitoon tai palveluihin pääsyä.

Paikallistason sote-palvelujen yhteistyö varhaiskasvatuksen ja koulujen kanssa hankaloituu, kun sote-palvelut siirtyvät maakuntaan.

13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

14. Vapaamuotoiset huomiot.

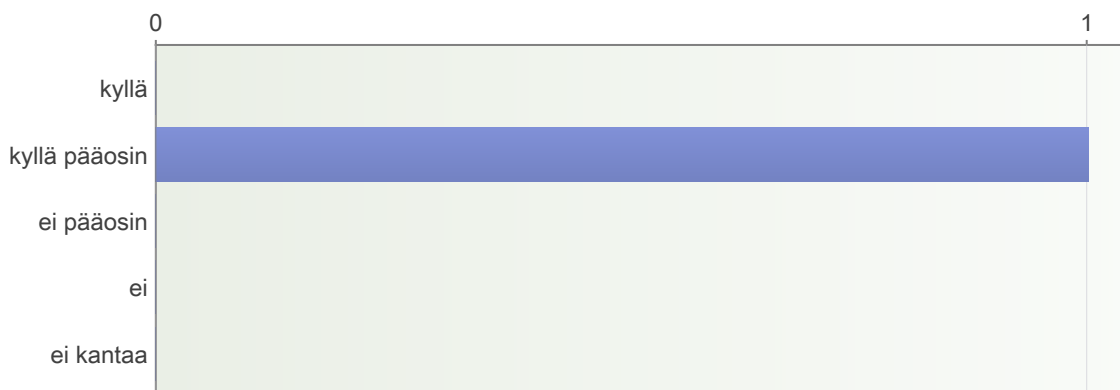
Vastaajien määrä: 1

- Järjestämisvastuulla tarkoitetaan vastuuta lakisääteisten tehtävien järjestämisestä. Maakunta vastaa asukkaan laissa säädettyjen oikeuksien toteutumisesta ja palvelukokonaisuuksien yhteensovittamisesta sekä järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden yhdenvertaisesta saatavuudesta, tarpeen ja määrän ja laadun määrittelemisestä, tuottamistavasta, tuottamisen ohjeistuksesta ja valvonnasta sekä viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä.

Järjestämisvastuun toteutumista heikentää toimijoiden runsas määrä. Lisäksi maakunnan tulisi itse kyetä vastaamaan rahoituksesta.

15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1

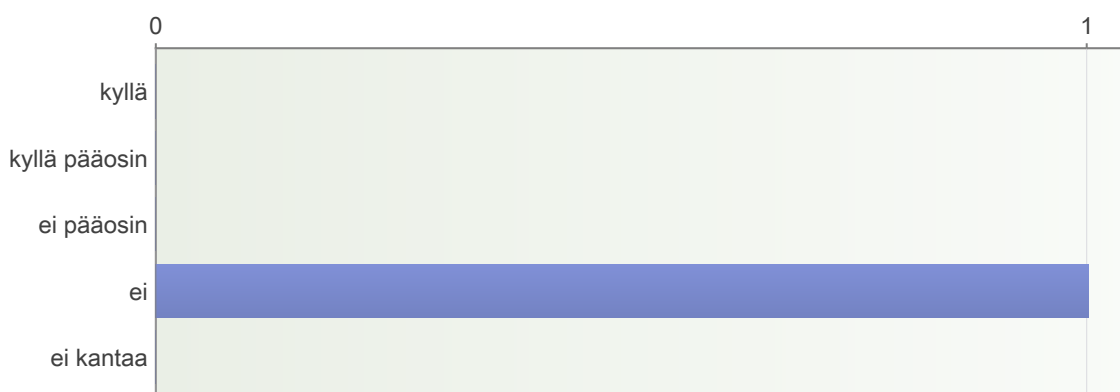
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapausuudistus edistää pääosin uusien toimintatapojen muutosta. Laajempi joukko palveluntuottajia muuttaa koko sote-järjestelmän tuotantoa.

17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

18. Vapaamuotoiset huomiot.

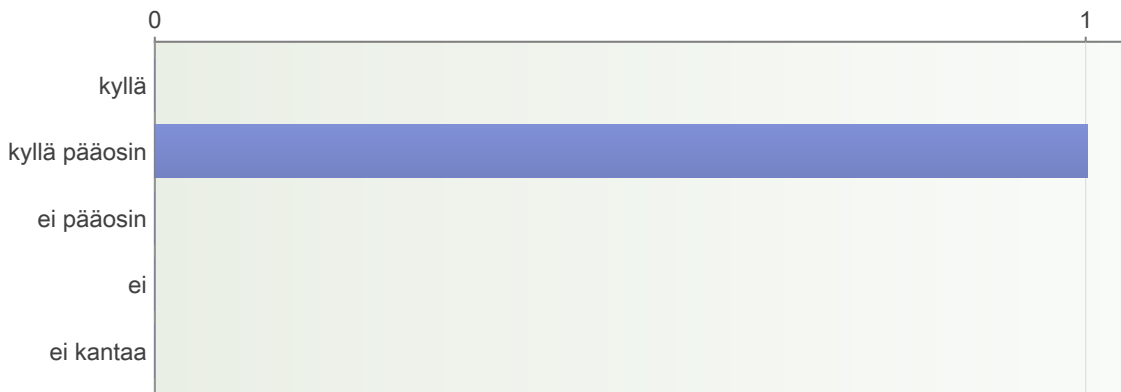
Vastaajien määrä: 1

- Kustannusten kasvun hillinnän tavoitteen kannalta valinnanvapausjärjestelmän toteuttamiseen liittyy runsaasti kustannuskehitykseen vaikuttavia epävarmuustekijöitä.

Valtiontalouden tarkastusvirasto (VTV) pitää sote-uudistuksen 3 miljardin säästötavoitetta epärealistisena. Vaara on, että ainakin lyhyellä tähtäimellä kustannukset kasvavat.

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvueluista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1

20. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnan liikelaitoksen omalla palvelutuotannolla turvattaisiin suoran valinnan palvelujen tuotanto myös niissä tilanteissa, joissa asiakkailla ei olisi valittavana palveluntuottajia. Riittävät lähipalvelut on turvattava myös etäämpänä maakuntakeskusta; nyt tämä ei selviä lakiluonnoksesta.

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

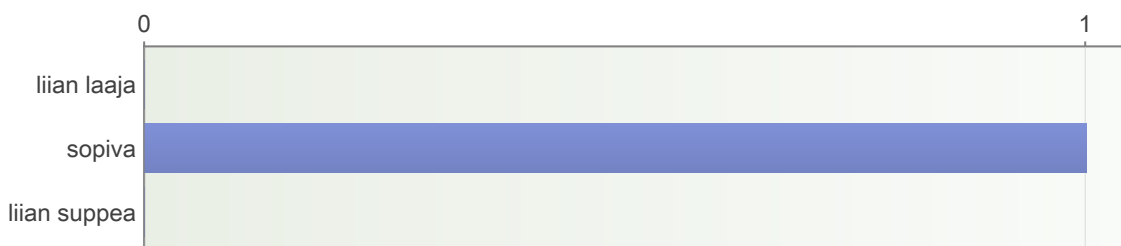
22. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esitysluonnoksen mukainen sosiaali- ja terveyskeskuksen palveluvalikoima on sosiaalihuollon osalta hyvin suppea. Tarjolla olisi vain sosiaalihuollon neuvontaa ja ohjausta. Pelkkä sosiaaliohjaus liikelaitoksesta irrallisena toimintana ei ole tarkoituksenmukaista.

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

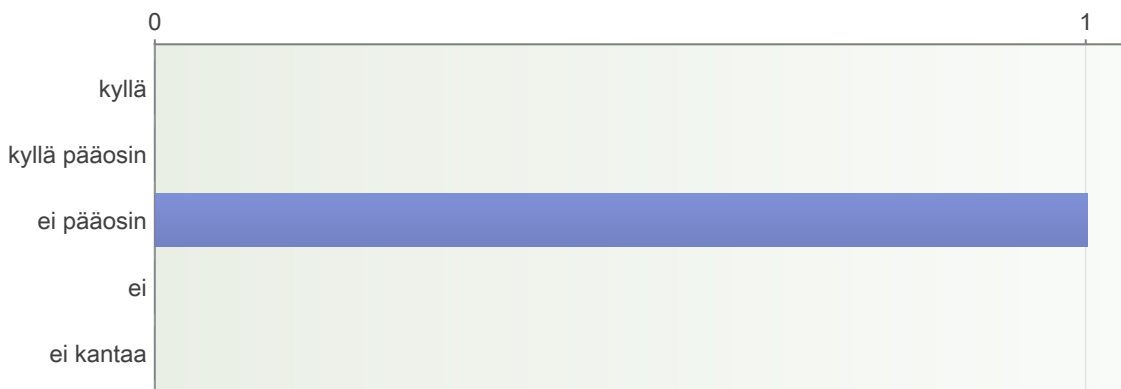

24. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

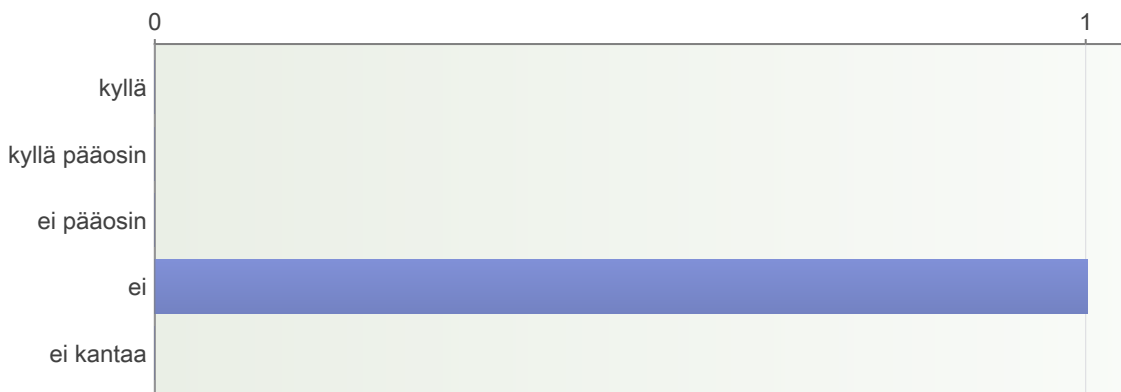
26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

Vastaajien määrä: 1

- Raja on osin epäselvä.

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

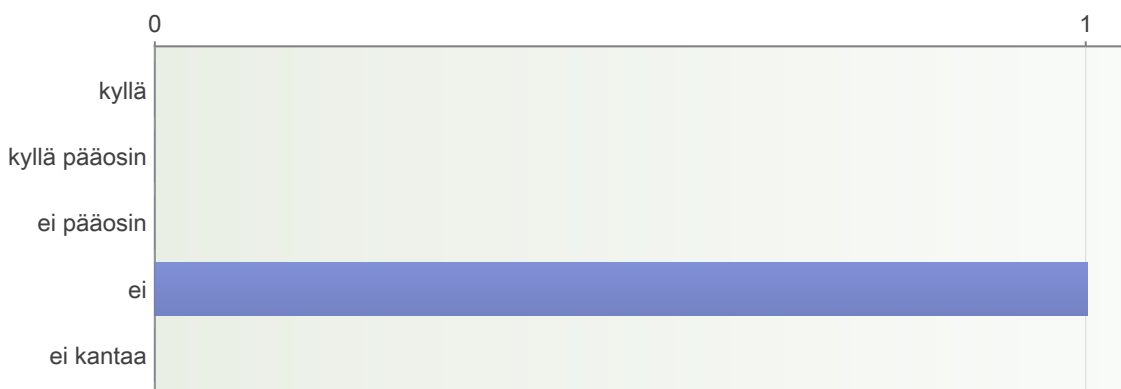
28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnoksessa on esitetty vain suoran valinnan piirissä olevat suun hoidon yksikössä tuotettavat palvelut.

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Vastaajien määrä: 1

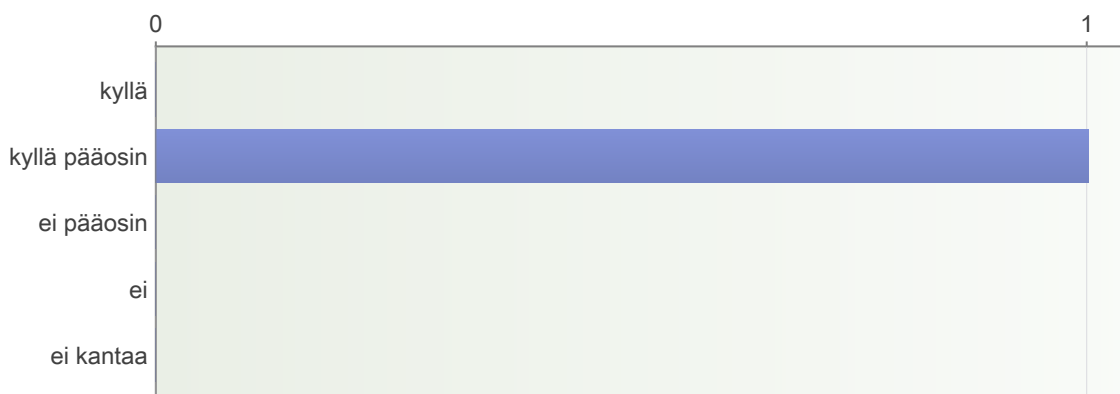
30. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sote-keskusten sosiaalihuoltolain mukainen sosiaalihuollon antama ohjaus ja neuvonta on hyvin tärkeä, mutta ei riittävä sosiaalihuollon palvelu, jotka tarvitaan paikallistasolla.

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1

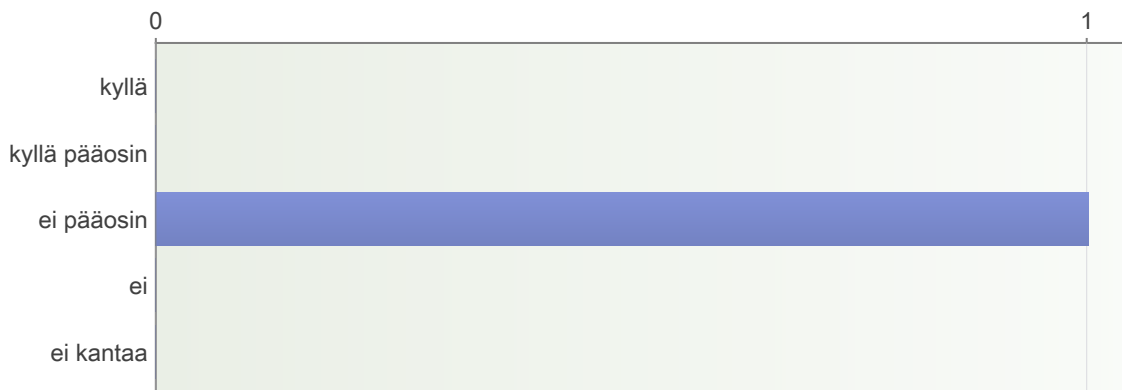
32. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakas saa muut kuin suoran valinnan palvelut maakunnan liikelaitokselta, minkä asukas hän on, jollei hän valitse muun kuin asuinkuntansa liikelaitosta. Maakunnan liikelaitosta saa vaihtaa aikaisintaan kuuden kuukauden kuluttua edellisestä valinnasta. Asiakkaan mahdollisuus valita liikelaitos ja siihen liittyvä liikelaitoksen vaihtaminen kuuden kuukauden kuluttua lisää asiakkaan valinnanmahdollisuuksia, mutta ei välttämättä tue asiakkaan tarkoituksenmukaista palvelua. Haasteeksi voi muodostua asiakassuhteen katkeaminen ja tiedonkulkuun liittyvät asiat.

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1

34. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Nopea-aikaiset, puolen vuoden välein tapahtuvat palveluyksikköjen vaihtamiset voivat vaikeuttaa palvelujen yhteensovittamista.

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

36. Vapaamuotoiset huomiot.

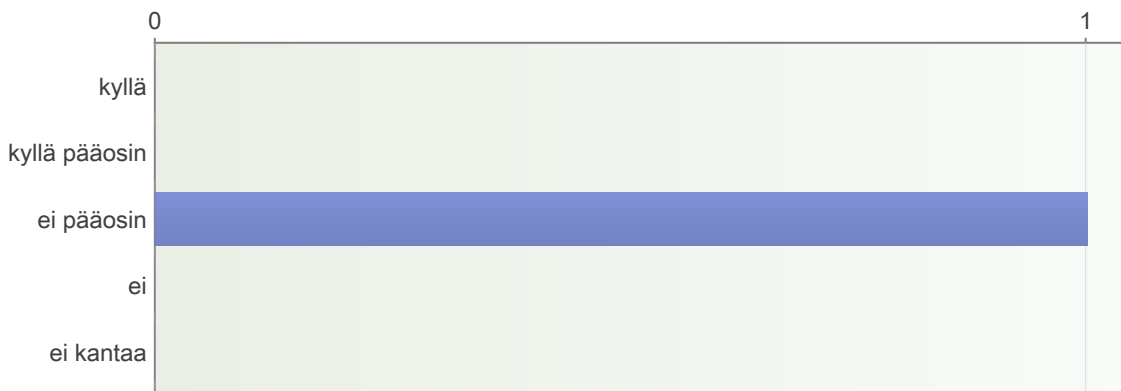
Vastaajien määrä: 1

- Liian laaja asiakassetelin käyttö mm. erikoissairaanhoidossa voi tuoda haasteita julkisen erikoissairaanhoidon toteuttamiseen. Tietyissä terveydenhuollon toimenpiteissä pitää olla riittävät volyymit, jotta toiminta on laadukasta ja kustannustehokasta ja ammattilaisten osaaminen pysyy korkealla tasolla.

Sosiaalinen kuntoutus soveltuu huonosti asiakassetelillä tuotetuksi palveluksi, sillä sosiaaliselta kuntoutukselta puuttuu selkeä määritelmä. Sosiaalisen kuntoutuksen erityisosaamista vaativat asiakastilanteet eivät yleensä parane yksittäisellä toimenpiteellä tai interventiolla. Kuntoutustarpeet ovat usein syntyneet pitkän ajan kuluessa ja myös niiden korjaaminen vaatii pitkäjänteisyyttä. Ei käy ilmi, mitkä ESH:n palvelut eivät kuulu asiakassetelin piiriin.

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1

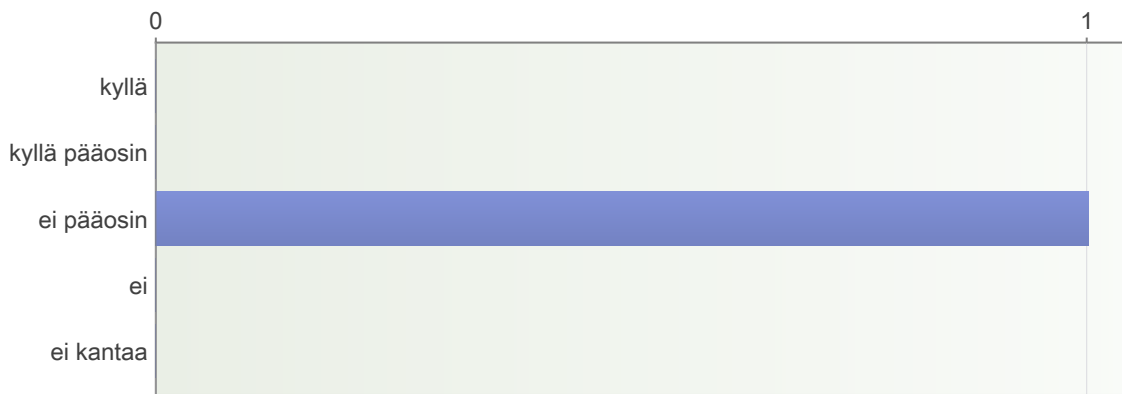
38. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakassetelien käytön vaikutukset voivat olla myönteisiä, mikäli asiakassetelit täydentävät julkista palvelutuotantoa ja siten esimerkiksi lyhentävät odotusaikoja. Kielteisiä vaikutuksia voi syntyä, mikäli asiakassetelien laaja käyttö heikentää maakunnan omaa toimintaa.

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

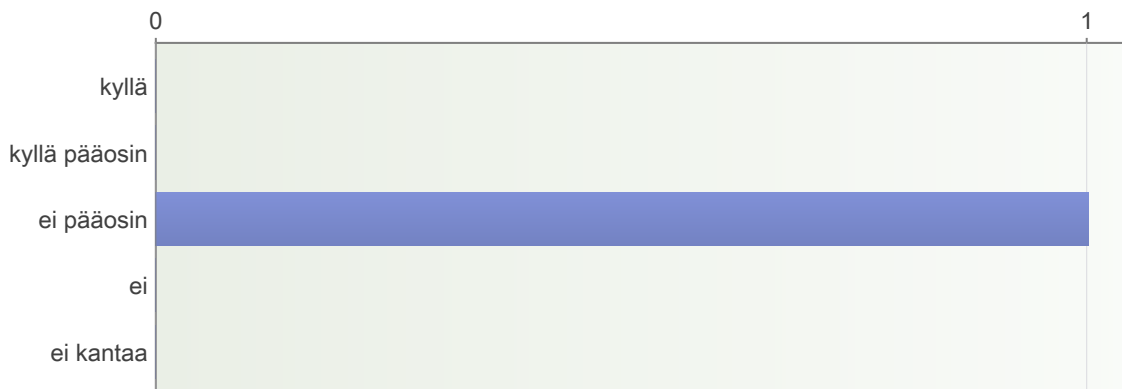
40. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Potilasturvallisuuden näkökulmasta toiminnan laadun ja vaikuttavuuden valvonta on erittäin haasteellista, jos tuottajia on paljon. Kustannustehokkuuden kannalta ei myöskään ole järkevää tuottaa samoja erikoissairaanhoidon vaativia palveluja monessa eri paikassa.

41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

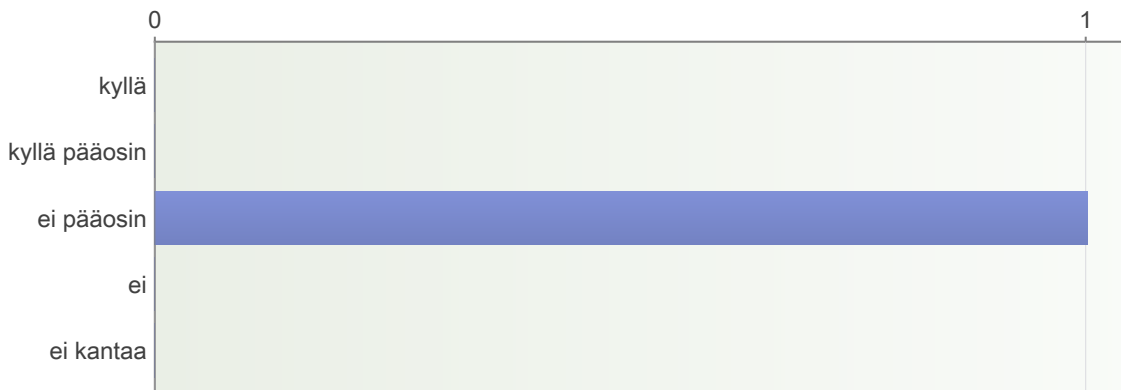
42. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakasseteli lisää asiakkaan valinnanvapautta. Päätösoikeus asiakassetelin myöntämisestä on palveluntuottajalla ja asiakas voi vain valita, mistä hän palvelun hakee. Toisaalta asiakkaiden kyky tehdä valintoja vaihtelee suuresti.

43. 11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

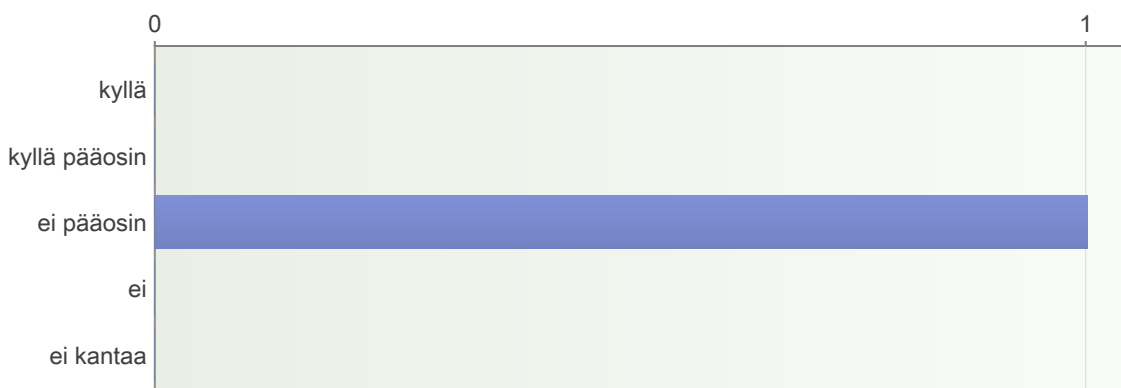
44. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ohjauksen ja talouden hallinnan kannalta on haasteellista, että asiakkaalla on oikeus kieltäytyä setelin käytöstä, jolloin maakunnan liikelaitoksen on vastattava palvelujen tuottamisesta muulla tavoin.

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

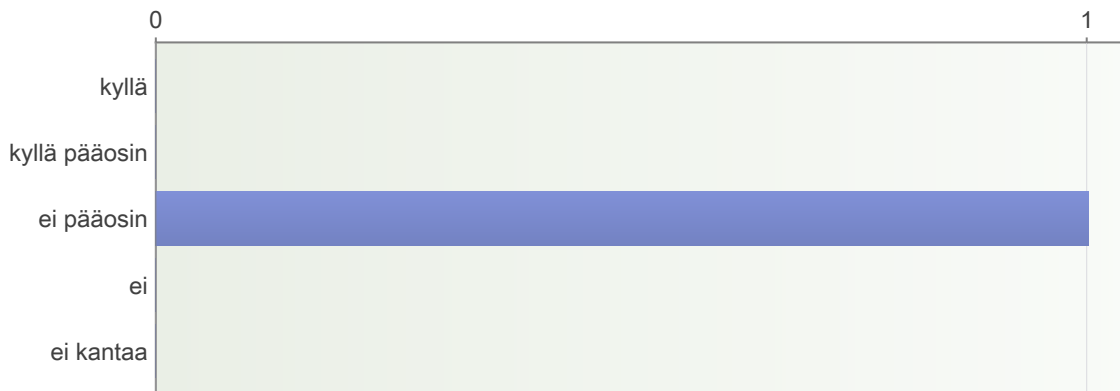
46. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Henkilökohtaista budjettia käytettäessä palveluiden koordinaatiovastuu olisi osittain asiakkaalla. Tämä lisäisi asiakkaan vaikuttamismahdollisuuksia oman palvelukokonaisuutensa sisältöön edellyttäen, että asiakkaalla on tosiasiallinen kyky tehdä valintansa hyvinvointi- ja terveyshyötyä tuottavalla tavalla.

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Vastaajien määrä: 1

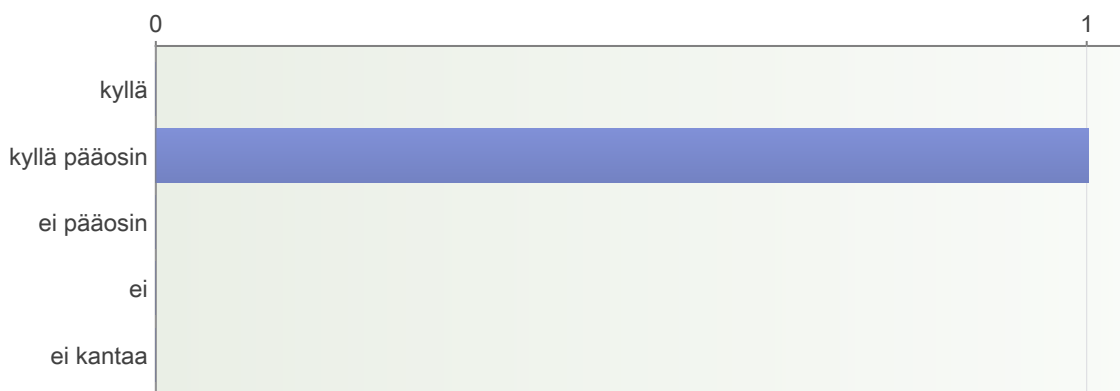
48. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Haasteena on että sosiaali- ja terveyskeskuksista puuttuvat sosiaalihuollon palvelut. Palvelukokonaisuudet tulevat pilkotuiksi valinnanvapauden seurauksena ja näin palvelut pirstaloituvat erillisiksi kokonaisuuksiksi. Asiakassuunnitelman laadinta ei näin toteudu tarkoituksenmukaisella tavalla. Ongelmaksi muodostuu myös suunnitelmien seuranta; kenen vastuulla on kokonaisvaltaisesta palvelusta huolehtiminen.

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

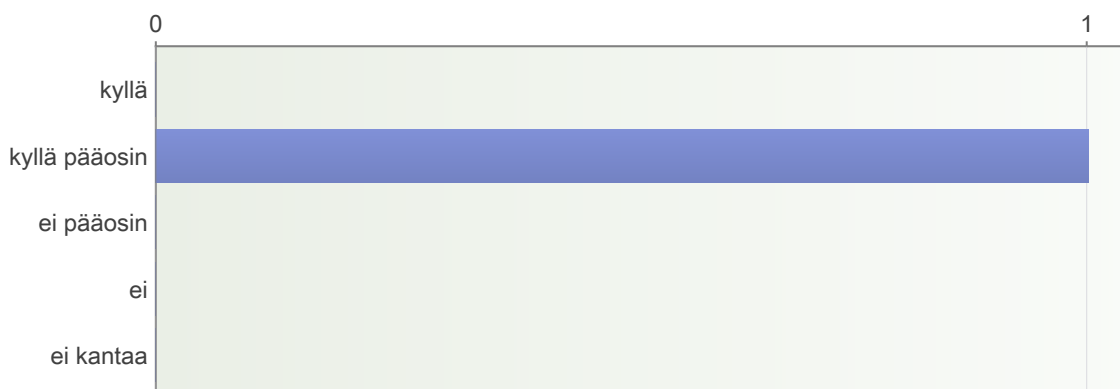
50. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnan on sallittava kaikkien hyväksymiskriteerit täyttävien suoran valinnan, asiakassetelin ja henkilökohtaisen budjetin piirissä olevien palveluiden palveluntuottajien liittyminen maakunnan palveluverkkoon.

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Vastaajien määrä: 1

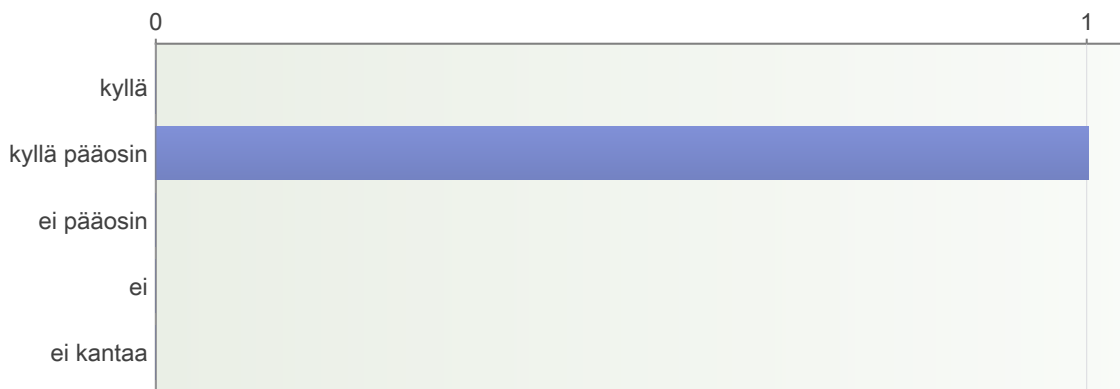
52. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiesitysluonnoksen 43 § edellyttää maakunnan tekevän hallintopäätöksen ehdoista, joita maakunta asettaa palveluntuottajille. Maakunta voi asettaa lakisääteisten vaatimusten lisäksi muita ehtoja suoran valinnan palveluntuottajalle tai asiakassetelillä tai henkilökohtaisella budjetilla annettavan palvelun palveluntuottajille.

53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

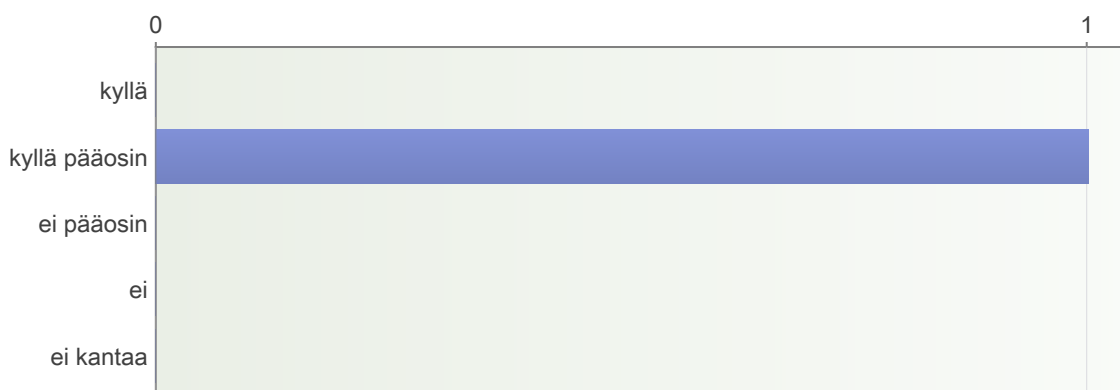
54. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnoksen 51 §:n mukaisesti yksityisen suoran valinnan palveluntuottajan ja maakunnan olisi tehtävä sopimus maakunnan alueella olevista sosiaali- ja terveyskeskuksista tai suunhoidon yksiköistä ennen niiden toiminnan aloittamista.

55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

56. Vapaamuotoiset huomiot.

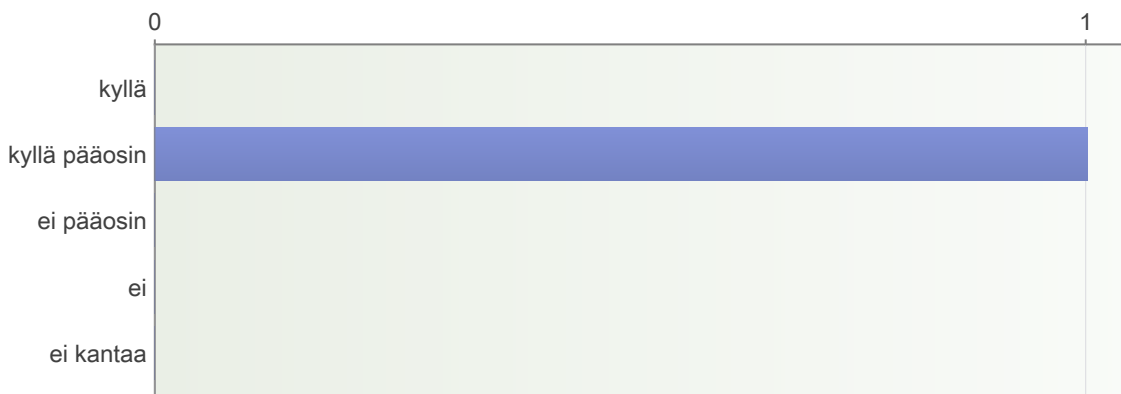
Vastaajien määrä: 1

- Myönteistä on, että suoran valinnan palveluntuottajalla on velvollisuus tehdä yhteistyötä maakunnan ja kuntien kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi maakunnassa.

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Vastaajien määrä: 1

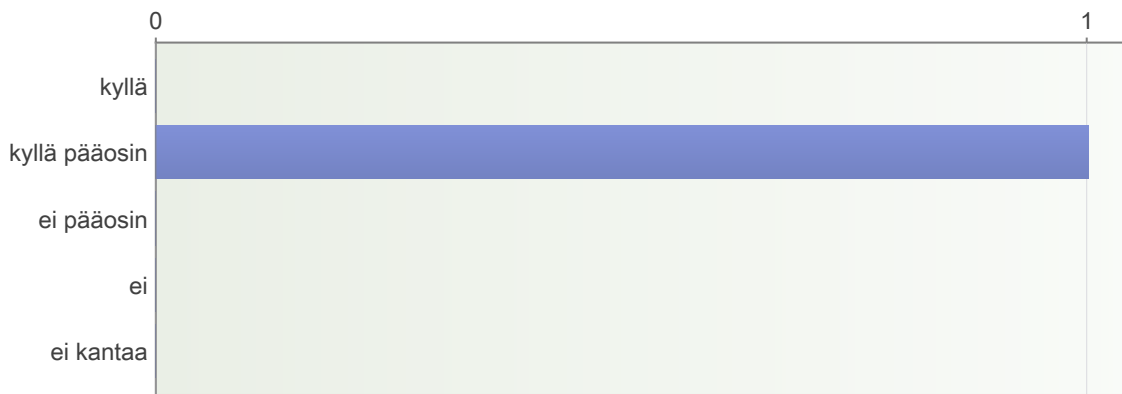
58. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sote-keskukset saavat kiinteän korvauksen, joka perustuu listautuneiden asiakkaiden määrään ja asiakkaiden hyvinvointiriskiin.

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

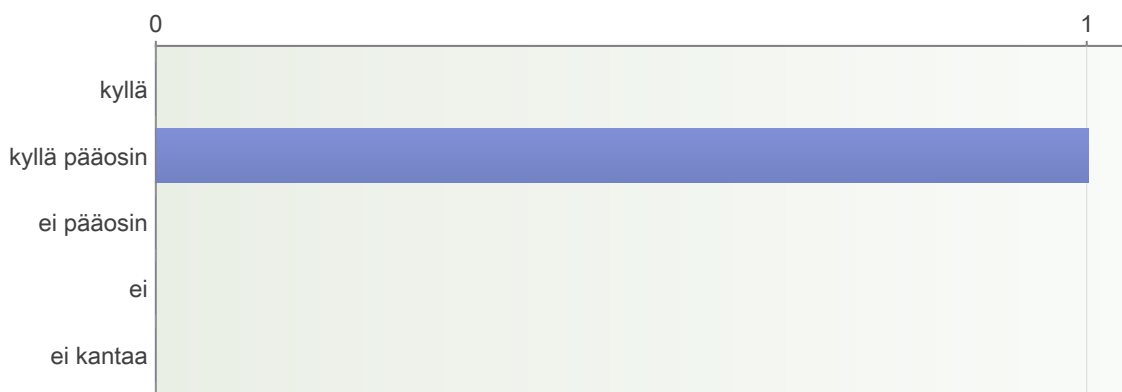
60. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sääntely on yleisluontoista ja valtioneuvosto voi antaa asetuksella tarkempia säännöksiä, minkä vuoksi ei ole arvioitavissa, millaiseksi korvausjärjestelmä käytännössä muodostuu. On kannatettavaa, että maakunnalla on mahdollisuus huomioida alueelliset erityistarpeet.

61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

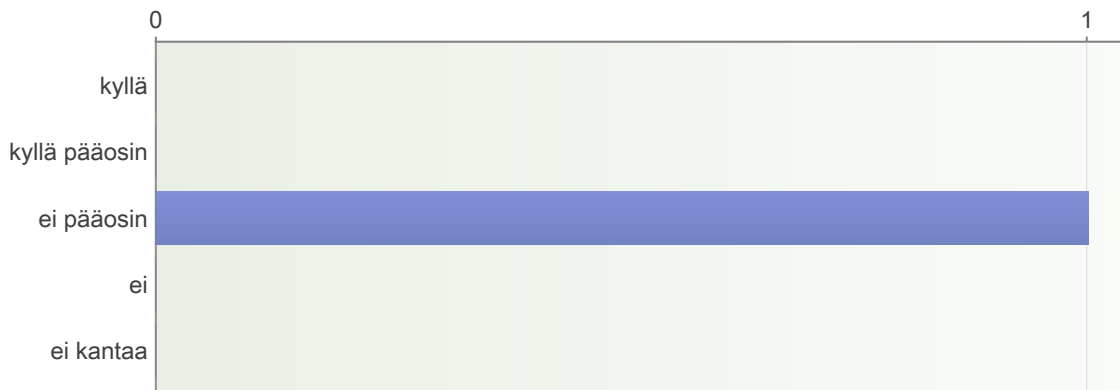
62. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiesityksen mukaan maakunnan tulee osoittaa maakunnan liikelaitoksen omana tuotantona ylläpitämälle sosiaali- ja terveyskeskukselle ja suun hoidon yksikölle korvaus samoin yleisin perustein kuin muillekin suoran valinnan palveluntuottajille.

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

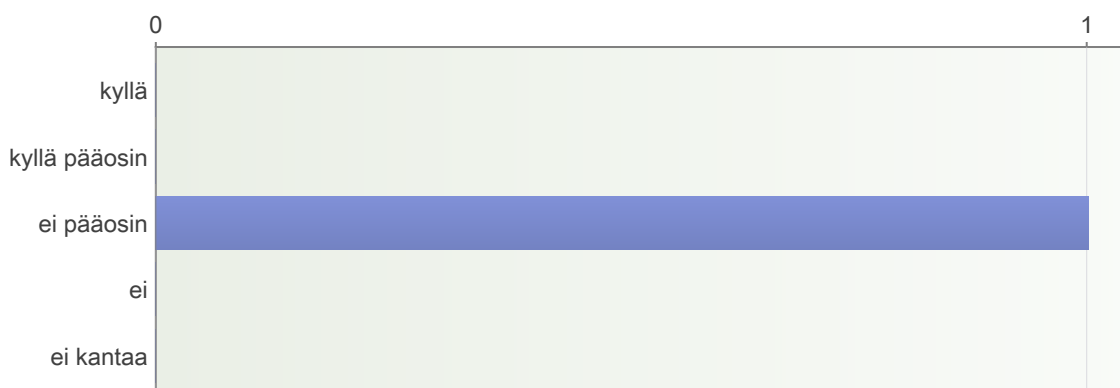
64. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnan liikelaitoksen asiakassetelien käyttöönotto on vaiheistettu vuosille 2020–2022. Ajallinen vaiheistus helpottaa henkilökohtaisen budjetin ja asiakassetelin käyttöönottoa, mutta aikataulu on edelleen kireä erityisesti asiakkaan näkökulmasta.

65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

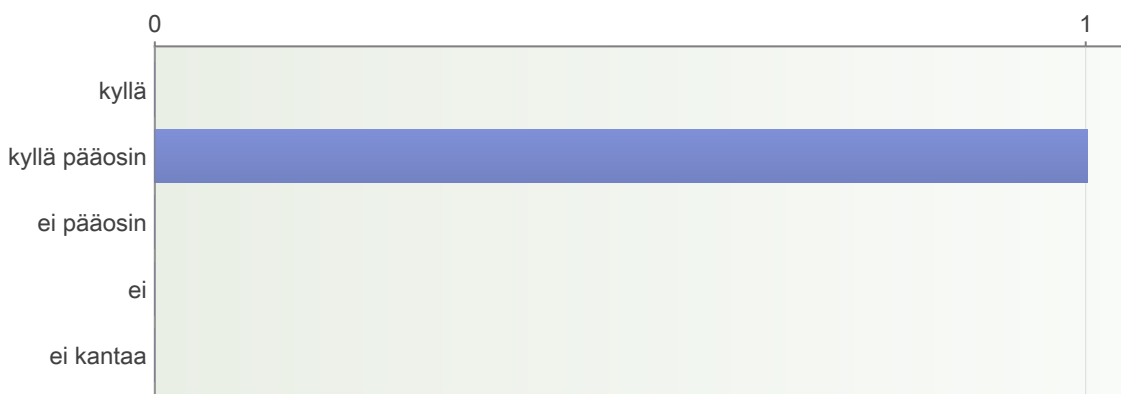
66. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palveluiden siirtyminen on vaiheistettu kahteen ajankohtaan 1.1.2021 ja 1.1.2022. Ajallinen vaiheistus siirtymäaikoineen helpottaa sote-keskusten käyttöönottoa, mutta aikataulu on edelleen kireä.

67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

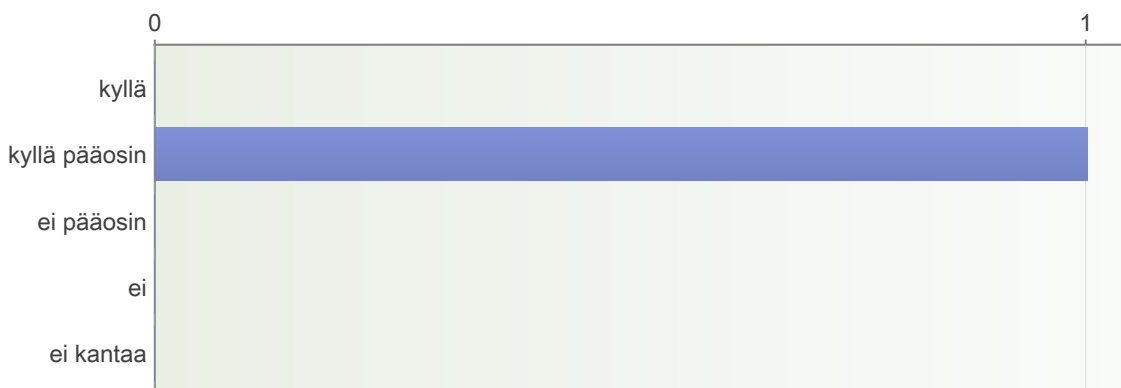
68. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnan on siirrettävä suun hoidon palvelut kahdessa vaiheessa 1.1.2022 ja 1.1.2023 alkaen. Suunhoidon yksikön palveluiden siirtymäsäännökset sinänsä turvaavat palvelujen saatavuuden.

69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveystalouden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

70. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakuntien on sallittava kriteerit täyttävien palveluntuottajien liittyminen osaksi maakunnan palveluntuottajaverkkoa. Maakunnat päättävät kuitenkin mm. palveluihin varattavasta määrärahasta ja pitkälti tuottajakorvauksista. Nämä päätökset yhdessä palveluntuottajille asetettujen ehtojen kanssa vaikuttavat maakunnan liiketoiminnan kannattavuuden reunaehtoien syntymiseen.

71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Vastaajien määrä: 1

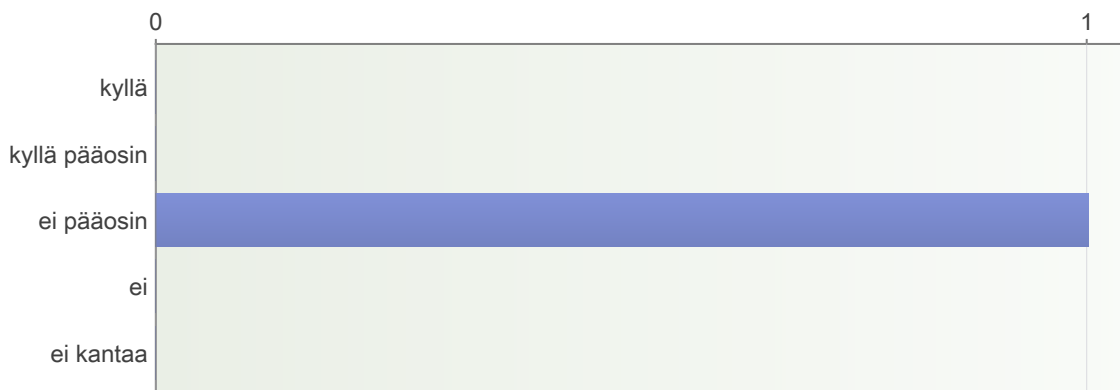
72. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esitetyt muutokset edistävät sekä valinnanvapautta että markkinoiden asteittaista vahvistumista ja kilpailun ja monituottajuuden lisääntymistä. Lakiesityksen yleisperustelujen mukaan uusille palveluntuottajille ja niille, jotka pyrkivät luomaan maakunnan rahoittamasta toiminnasta pääsääntöisen liiketoiminnan, on kriittisintä saavuttaa riittävä toiminnan volyymi, jotta toiminnan kustannukset saadaan katettua. Tuottajille asetettavat ehdot kuten tiedonantovelvoitteet, tiedonjärjestelmävaatimukset ja vastuu hoitokomplikaatioista vaativat palveluntuottajilta merkittävästi taloudellisia ja henkilöresursseja sekä riskinottoa.

73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

74. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Yleisperusteluissa vaikutuksia on arvioitu oikean suuntaisesti, mutta suppeasti. Uudistusten vaikutuksia ei ole arvioitu riittävästi sosiaalihuollon asiakkaan kannalta.

75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Kunnan vaikutusmahdollisuudet sosiaali- ja terveystalvueluiden järjestämiseen ja tuottamiseen poistuvat. Uudistuksen myötä terveyden ja hyvinvoinnin edistämistehtävä jää pääosin kuntiin. Tätä koskeva välineet kuitenkin pääosin katoavat kunnilta, ja vaarana on että esimerkiksi varhaiskasvatuksen, koulujen sekä kolmannen sektorin yhteys sote-palveluntuotantoon katoaa.

Parkano-Kihniö sote-yhteistoiminta-alueella on kokemusta monituottajamallin onnistuneesta totutuksesta, kun lääkäripalvelut hankittiin pääosin ostopalveluna 2000-luvun alkupuoliskolta lukien sekä 2015 alusta sote-ulkoistuksen myötä. Tätä kokemusta kuntaorganisaation ja yksityisen palvelutuottajan yhteistyöstä paikallistasolla kannattaisi hyödyntää maakunta- ja sote-uudistuksen toimintamallin luomisessa.

76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Parkanon kaupunki suhtautuu uudistuksen tavoitteisiin lähtökohtaisesti myönteisesti. Valinnanvapauden toteutuminen on kuitenkin varmistettava myös etäämpänä keskuskaupungista olevilla seuduilla, esimerkiksi siten että riittävän lähellä on saatavilla eri vaihtoehtoiset palvelujen tuotantomallit. Luoteis-Pirkanmaan seudulla, noin 90 km päässä TAYS:stä tilanne huolettaa, koska lakiluonnoksen perusteella ei ole tietoa, miten lähellä ovat sote-keskukset. Iso ongelma on se, että sote-keskuksiin ei ole määritetty riittäviä sosiaalihuollon palveluita; jotka on turvattava paikallistasolla, lähellä asiakkaita. Maakunnille olisi annettava mahdollisuus vastata palveluiden rahoituksesta siten, että itsehallinto toteutuu.

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Ei vastauksia.